

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Сімейного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту Закону

Право на шлюб закріплене у статті 51 Конституції України, відповідно до якої шлюб ґрунтується на вільній згоді жінки і чоловіка. Кожен із подружжя має рівні права і обов'язки у шлюбі та сім'ї. Засади шлюбу, особисті немайнові та майнові права і обов'язки подружжя визначає Сімейний кодекс України. Державна реєстрація шлюбу встановлена для забезпечення стабільності відносин між жінкою та чоловіком, охорони прав та інтересів подружжя, їхніх дітей, а також в інтересах держави та суспільства. Згідно зі статтями 21, 28 зазначеного Кодексу шлюбом є сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у державному органі реєстрації актів цивільного стану. Заява про реєстрацію шлюбу подається жінкою та чоловіком особисто до будь-якого органу державної реєстрації актів цивільного стану за їхнім вибором. Державна реєстрація актів цивільного стану, зокрема шлюбу, проводиться органами державної реєстрації актів цивільного стану шляхом складання актового запису цивільного стану в електронному вигляді у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян та на паперових носіях. Про факт державної реєстрації акта цивільного стану органами державної реєстрації актів цивільного стану видається відповідне свідоцтво (частини друга статті 9, частина перша статті 12, частина перша статті 18 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»).

Відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року введено воєнний стан. У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України багато людей змушені були покинути свої домівки та опинитися у різних куточках країни та/або за її межами. З огляду на викладене, виникає проблема у фізичній присутності під час державної реєстрації шлюбу.

Відтак, потребує законодавчого врегулювання питання державної реєстрації шлюбу без особистої присутності осіб з метою створення умов для забезпечення реалізації гарантованого державою права на шлюб. Оскільки чинне законодавство не передбачало надання такої послуги в електронній формі без особистої присутності наречених, було запропоновано реалізувати її впровадження шляхом проведення експериментального проєкту.

29 березня 2024 року Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову № 345 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі» (далі – Постанова), якою затверджено Порядок реалізації експериментального проєкту

щодо проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі (далі – Порядок).

Вказаний Порядок визначає процедуру реалізації експериментального проекту щодо проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі - Портал Дія), зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (далі – послуга “Шлюб онлайн”) та включає проведення державної реєстрації шлюбу, організацію та проведення індивідуального обряду державної реєстрації шлюбу в електронній формі, доставку та вручення свідоцтва про державну реєстрацію шлюбу.

Відтак, Міністерством цифрової трансформації, у визначений Постановою термін, було забезпечено технічну можливість проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі згідно з Порядком, засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія), у тому числі проведення відеоконференцій в режимі реального часу з використанням програмних засобів інформаційно-комунікаційних систем.

Разом з тим, відповідно до абзацу третього пункту 7 § 32 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 строк реалізації експериментального проекту не повинен перевищувати двох років. Керівник органу, який є головним розробником, інформує про необхідність внесення змін до законодавчих актів за результатами реалізації експериментального проекту (абзац восьмий пункту 7 § 32 Регламенту Кабінету Міністрів України).

Враховуючи викладене, а також зважаючи на позитивні результати реалізації експериментального проекту щодо проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі, виникла необхідність законодавчого врегулювання відповідних правовідносин, що також сприятиме подальшій цифровізації сфери державної реєстрації актів цивільного стану.

За час реалізації експериментального проекту більше 55 тис. пар зареєстрували Шлюб онлайн. Для надання послуги відкрито цифрові офіси державної реєстрації актів цивільного стану у містах Києві, Львові та Дніпрі.

2. Мета, завдання та основні положення проекту Закону

Проект Закону розроблений з метою врегулювання на законодавчому рівні можливості проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія).

Проектом Закону пропонується внести зміни до Сімейного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», якими, зокрема, передбачається:

запровадження можливості подання заяви та проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі;

визначення особливостей проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі (зокрема щодо строків, участі сторін у режимі відеоконференції, підтвердження волевиявлення та підписання актового запису з використанням електронних підписів);

уточнення окремих положень щодо порядку державної реєстрації шлюбу та підтвердження факту його державної реєстрації.

3. Стан нормативно-правової бази у сфері правового регулювання

Правовідносини у зазначеній сфері регулюються Сімейним кодексом та законами України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», «Про адміністративні послуги», «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту Закону не потребує додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

5. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Закону

Прийняття проекту Закону забезпечить врегулювання можливості проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія).

Народний депутат України

М.В. КРЯЧКО

